

Uitbraak BVD type 2 op een kalverbedrijf

Begin 2013 brak op meerdere kalverbedrijven de ziekte BVD uit. Het ging om het agressieve type 2-virus. Hoe ziet een dergelijke uitbraak eruit? En wat zijn de gevolgen van zo'n uitbraak op bedrijfsniveau en wat moeten veehouder en dierenarts doen in zo'n geval?

MAURITS BOSGOED, dierenarts bij DAP Vaassen

Dit artikel beschrijft een praktijk-situatie. Het geeft het verloop van de ziekte weer vanaf de eerste verschijnselen totdat het ziektebeeld verdwenen was.

De opleg van de kalveren

Eind januari werden in een week tijd zo'n 1.400 witvleeskalveren, uit onder meer Duitsland, op het bedrijf aangevoerd.

De eerste symptomen

Zo'n drie weken na aankomst van de kalveren, kwam de dierenarts op het bedrijf omdat er in één groep ziekteverschijnselen waren. De kalveren uit deze groep waren aan het hoesten en hadden snotneuzen. Ze werden op de broomhexine en een antibioticum gezet. De kalveren waren eind februari twaalf weken oud en er is behoorlijk wat snot en hoest in de stallen. Zeventig procent van de kalveren in de zieke groep heeft een pompemde ademhaling. Inmiddels waren er toen ook in een andere groep symptomen van de ziekte. Hier heeft ongeveer de helft van de kalveren een pompemde ademhaling en een op de zes kalveren heeft hoge koorts.

De eerste therapie

De eerste kalveren werden behandeld met antibiotica, aspirines en broomhexine.

De eerste sectie

Enkele kalveren werden al snel aangeboden voor sectie bij de Gezondheidsdienst voor Dieren omdat de dieren niet verbeterden en niet reageerden op de kuur. Sectie liet een necrotische pleuropneumonie zien. Het was nog onduidelijk wat de veroorzaker was.

Het verloop van de ziekte

In de loop van de weken veranderde het beeld van longontsteking langzaam naar steeds meer diarree en kwam er ook bloed bij. Zieke kalveren begonnen na twee tot drie dagen van ziekte te sterven. Veel kalveren waren traag, hadden hangoren en gestrekte koppen. Veel kalveren wilden niet meer drinken. Dit beeld verspreidde zich langzaam van hok naar hok over de hele stal. Het beeld leek op dit moment erg

op een combinatie van salmonellose en pasteurellose.

Vervolgtherapie

De zieke kalveren werden in deze fase allemaal voor de voet weg met een antibioticum ingespoten en op de ontstekingsremmers en electrolyten gezet. Helaas heeft dit ook onvoldoende effect en volgt weer een antibioticumbehandeling. De keuze voor het antibioticum werd steeds gemaakt op basis van een gevoeligheidsbepaling die bij de Gezondheidsdienst voor Dieren werd gedaan.

Tweede sectie-onderzoek

Begin maart stuurt de dierenarts nog een paar kalveren naar de Gezondheidsdienst voor Dieren en vraagt verder te zoeken naar de oorzaak. Omdat bij de GD bekend was dat er bij Duitse kalveren BVD 2 is gezien, zoekt de GD ook hiernaar bij dit koppel. Het onderzoek bevestigt dat het hier inderdaad om een BVD 2-uitbraak gaat.

Vervolgtherapie

Niet-zieke kalveren worden geënt tegen BVD dan wel intranasaal of subcutaan. Dieren die ziek worden op basis van gevoeligheid van de ook aanwezige bacteriën, worden behandeld.

Verloop van de ziekte

In de loop van februari en maart zijn er veel kalveren uitgevallen. Veel dieren hebben koorts, luchtwegproblemen en er wordt bloed uit de neus, bek en endeldarm gezien. De hoest neemt soms in bepaalde hokken weer toe en neusuitvloeiing en bloed uit de ogen behoren nu ook tot de symptomen. Veel kalveren zijn erg zwak. De geënte kalveren ontwikkelen een reactie: ze hebben een verminderde voeropname, ze zijn liggerig en erg traag. Medio maart vallen veel kalveren uit en moet de dierenarts er veel euthanaseren. Uiteindelijk sterft zo'n 90 procent van de kalveren die duidelijk verschijnselen hebben laten zien. De uitval is begin april 50 procent als de rest van het koppel begint te herstellen.

De overlevende kalveren

De geënte kalveren herstellen traag ten opzichte van de niet-geënte kalveren. In de loop van april verbeteren de kalveren en gaan ze het weer goed doen.

Bij sectie valt de zware aantasting van de longen op.

FOTO: MAURITS BOSGOED

Dramatisch: negentig procent van de kalveren met ziekteverschijnselen stierf.

FOTO: MAURITS BOSGOED

Besmettingsgevaar regiobedrijven

Het BVD-virus verspreidt zich vooral via direct diercontact en contact met materialen. Verspreiding via de lucht is ook mogelijk, maar in de praktijk lijkt het virus geen grote afstanden te kunnen overbruggen. Enkele bedrijven in de omgeving zijn gaan enten tegen BVD.

Op het getroffen bedrijf worden naast de normale hygiënemaatregelen extra maatregelen getroffen, zoals het sterk verminderen van het aantal bezoeken.

De kans op verspreiding via mest dat op het land wordt gebracht is erg klein. Toch wordt mest nu later uitgereden en niet naar percelen waar dit jaar rundvee zal komen te lopen. \$

Het herstel van de overlevende kalveren duurde lang.

FOTO: MAURITS BOSGOED